Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 40. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 2, 1984 No. 40. VOL. XCI.

В Ню Йорку відбулись Річні збори Округи УНС

Ню Йорк (В. Л-ць). — У п'ятницю, 24-го лютого ц. р., тут в Українському Народному Домі відбулись Річні загальні збори Округи Українського Народного Союзу, яка репрезентує 32 відділи УНС в Ню Йорку й околиці. Збори були багатолюдними, що вказує на збільшену зацікавленість членства працею не тільки Округи, але Головного Уряду УНС в цілому, про що зрештою чимало говорили члени під час дискусії. Учасниками цих зборів було чимало таких осіб, які досі ніколи ще на зборах Округи не бували.

Збори вшанували своєю присутністю головний предсідник д-р Іван Флис, який є також почесним головою Округи, і почесний член Головного Уряду Марія Душник, до речі, добра організаторка, яка кожного року приєднує до УНС 10 і більше членів.

Відкриваючи збори голова Округи Микола Хоманчук привітав учасників, тобто представників відділів, членів Окружного Комітету, конвенційних делеґатів і гостей. Повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшановано померлого тут 15-го лютого письменника-гумориста св.п. Івана Керницького-Ікера, голову 457-го Відділу УНС, довголітнього співробітника щоденника „Свобода" і визначного громадянина.

Зборами проводила Президія на чолі з мґром Іваном Винником, до якої входили ще Марія Кульчицька — заступниця голови, Михайло Юзенів — секретар, д-р І. Флис і М. Душник — почесні члени. Короткий, але добре написаний протокол відчитала Олена Гентіш, минулорічна секретарка президії. Обрано також Номінаційну комісію до якої увійшли: Степан Чума, Стефанія Рудик й Іван Хома. Звітували за Округу три особи: голова М. Хоманчук і касир Василь Цюпа, а також голова Контрольної комісії Роман Крупка. Перший звітодавець признався, що організаційні успіхи Округи не були великими. З накладеної Головним Урядом, а зглядно головним організатором квоти 280 членів, придбано в 1983 році тільки 124 члени, тобто виконано квоту на 44 відсотки. Найкращими Відділами під оглядом організаційним були: 194, Михайло Юзенів, придбав 14 членів; 293, Роман Форостина, 14 членів з чого 11 придбала М. Душник; 200, Іван Пригода, 12 членів; 450, Евстахія Мілянич, 11 членів; 267, Ґльорія Толопка, 10 членів; по вісім членів придбали М. Кульчицька і В. Цюпа, сім членів приєднала Е. Саноцька, а шість членів М. Хоманчук. Інші відділи здобули менше, як п'ять членів, а 12 відділів не здобули ані одного члена за цілий рік. Очевидно, в такій ситуації не можна було виконати

Закінчення на ст. 4.

Знову заговорили про надужиття психіятрії в СССР

Женева, Швайцарія. — Пресове агентство Юнайтед Пресс Інтернешенел інформує, що представники З'єднаних Стейтів Америки виступаючи в Женеві на міжнародній конференції Об'єднаних Націй, яка розглядає там порушення прав людини в багатьох країнах світу, знову закликали до засудження Совєтського Союзу за використовування психіятрії для політичних цілей і для ліквідації дисидентизму.

Ричард Шифтер, представник ЗСА, заявив на згаданій конференції, що СССР є одною з тих країн, які не вагаються вживати психіятрію для боротьби з інакодумцями дисидентами, членами рухів спротиву і тими особами, які тільки відважуються критикувати політику комуністичного уряду. Він пригадав, що застосування психіятрії до людей психічно здорових, але політично ненадійних, набрало було свого часу масового характеру в СССР і що ця практика продовжується до сьогодні. Делеґати ЗСА вказували, що поміщення політичних дисидентів до психіятричних заведень керованих КҐБ, дуже спрощує совєтам боротьбу з опозицією, бо проти таких осіб прокуратура навіть не мусить висувати формальних обвинувачень, підшукувати свідків і витрачати гроші на процеси. Вони (дисиденти) просто „хворі" і їхня ізоляція може продовжуватися в безконечність, залежно від потреб політичної поліції.

„Найбільше турбує нас на Заході той факт, що в Совєтському Союзі є психіятричні лікарні, які погоджуються співпрацювати з КҐБ, і лікарі, які не дбають про лікарську етику і не бояться осуду громдаянства".

Р. Шифтер просив делеґатів звернути увагу на справу Анатолія Коряґіна, якого совєтський суд засудив в 1981 році на 12 років тюрми і концтаборів за те, що він розкрив надужиття режиму в ділянці психіятрії. Сьогодні д-р А. Коряґін, який через ніч „перетворився" за маґічними вказівками КҐБ з лікаря на „злочинця"- в'язня, живе в небезпеці у віддалених районах СССР. Тамошні КҐБівські речники намагаються зламати А. Коряґіна і заставити його до відклику раніших обвинувачень. Шифтер закликав підняти голос в обороні Коряґіна й інших йому подібних, про яких на Заході не відомо.

В кінці цього тижня представники комісії, до якої входять 43 держави світу, приймуть резолюцію у справі зловживання психіятрії і зумисного вбивства цивільного населення совєтською окупаційною армією в Афґаністані.

ЗСА ПЕРЕВІРЯЮТЬ СВОЮ ПОЛІТИКУ ВІДНОСНО СССР

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена приступила до перегляду своєї політики відносно Совєтського Союзу з огляду на зміну керівництва в Кремлі.

Офіційні представники Державного департаменту заявили у вівторок, 28-го лютого, що американський посол у Москві Артур Гартман прибув до Вашінґтону, щоб обговорити з державним секретарем Джорджом Шулцом перспективи відносин з новим совєтським лідером Константином Черненком, який став генеральним секретарем комуністичної партії два тижні тому після смерті Юрія Андропова.

„Існує цілий ряд проблем, які ми повинні обговорити з Москвою". — сказав один офіційний представник, — „але спочатку ми повинні обговорити, чи доцільно починати щось вже тепер, і якщо починати, то про що говорити конкретно".

З'єднані Стейти Америки та їх союзники готові представити нові пропозиції на конференції країн Сходу і Заходу, яка почнеться 16-го березня у столиці Австрії Відні, про зменшення кількости військ.

Дотепер Совєтський Союз відмовлявся повернутися на женевські переговори про контролю над ядерним озброєнням як щодо ракет середнього засяґу в Европі, так і щодо стратеґічних ракет. Москва повторяє, що не повернеться на ці переговори до того часу, поки американці не заберуть з Европи новоприбулих ракет середнього засяґу.

Офіційні представники Державного департаменту заявили, що останні виступи совєтського міністра закордонних справ Андрея Ґромика і міністра оборони Дмітрія Устінова не вказували на будь-яку зміну у становищі Москви. Але віцепрезидент Джордж Буш, який зустрічався з К. Черненком після похоронів Ю. Андропова, говорив тоді, що совєтська сторона була готова до конструктивних переговорів.

Можливо, що саме ці суперечливі твердження різних совєтських керівників і були темою розмов у Білому Домі на зустрічі президента Роналда Реґена з президентом Австрії Рудольфом Кірхшлеґером, який відвідує Вашінґтон.

МОСКВА НЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ВІЙСЬКА ОН В ЛИВАНІ

Ню Йорк. — Совєтський Союз наклав своє вето в Раді Безпеки ОН у середу, 29-го лютого, при голосуванні над французькою резолюцією послати до Ливану війська ОН на заміну міжнародних сил миру, які покидають цю країну.

Пропозицію, яка дозволила б міжнародному контингентові військ ОН замінити американські та европейські війська миру в Бейруті була поставлена на голосування в Раді Безпеки ОН. За цю резолюцію голосували 13 членів Ради Безпеки, включаючи Нікараґуа, Індію і Зімбабве, підтримку яких західні дипломати вважали непевною. Лише Совєтський Союз та Україна голосували проти.

Такий крок Москви зруйнував будь-яку можливість мирної ролі військових сил ОН у районі Бейруту на найближче майбутнє.

Після голосування представник Франції Люк де Ля Барр де Нантей сказав: „Рада Безпеки не виконує своєї місії, яка їй доручена. Це результат, який не є добрий для Ливану".

Ливанський делеґат Рашід Факгурі також висловив незадоволення результатом голосування. Він заявив: „Це дійсно розчарування для ливанського народу, для всіх народів світу, які дивляться на Раду Безпеки як на ґаранта допомоги подолати кризи".

Пропозиція Франції була подана три тижні тому, ще тоді, як Британія, Італія та ЗСА повідомили про свої наміри вивести свої війська з Бейруту. Резолюція пройшла докладне обговорення і узгодження в Раді Безпеки, щоб задовольнити совєтські вимоги і завваги невтральних країн. Вкінці Москва перекреслила все і вимагає, щоб військовий вплив західніх країн у Ливані припинився зовсім.

В самому Ливані та навколо нього продовжується дипломатична активність все таки якось мирним шляхом полагодити ливанську кризу. Президент Ливану Амін Ґемаєль прибув у середу до столиці Сирії Дамаску і провів розмови з президентом Сирії Гафезом ель-Ассадом про дальшу долю Ливану. Прикре військове та політичне становище в Ливані змусили Ґемаєля шукати порятунку в тих колах, які властиво створили це безвихідне його становище.

Дітройт готується до ювілейних відзначень УНС і „Свободи"

Дітройт (В.П.). — Накреслені пляни Управою Окружного Комітету УНС відносно ювілейних відзначень 90-ліття Українського Народного Союзу і „Свободи", 50-ліття „Українського Тижневека" і 30-ліття „Веселки" реалізуються.

Щоб ювілейні відзначення були насправді всегромадськйим святкуванням, Управа Округи 4-го лютого ц.р. звернулася листом-закликом до всіх установ Метрополії Дітройту, щоб вони здержалися в неділю, 25-го березня ц.р., від імпрез, щоб тим чином дати широким колам громадянства взяти участь у Ювілейному бенкеті, який відбудеться в Українському Культурному Центрі о год. 4-ій по полудні.

Ювілейний комітет докладає всіх зусиль, щоб програма бенкету була на високому рівні. На головного промовця запрошено головного редактора „Свободи" Зенона Снилика.

До виконання розвагової частини програми запрошено „Чорноморців" з Рочестеру, Н. Й. „Чорноморські Козаки", як вони себе називають, втішаються популярністю та добрим іменем вокально-танцювальної групи. Зорганізований 1979 року ансамбль має за собою історію своїх вдалих виступів на різних українських і неукраїнських імпрезах. Від січня 1983 року постійно виступають в Рочестері. Виступали на „Каравані" — фестивалі пісні, музики і танців в Торонто, на пластових і сумівських з'їздах, а також двічі на Союзівці. Їхній спів, музика, сольові та збірні танці захоплюють глядачів. В Дітройті будуть виступати перший раз.

Христина Липецька співатиме Кармен

Воррен, Миш. — Христина Романа Липецька, українська співачка меццосопрано, відома українській публіці з її частих концертових виступів перед українською театральною авдиторією, не менше втішається увагою і загальноамериканського глядача за її успішні виступи в клясичних операх і концертах.

Христина Липецька.

В суботу й неділю, 17-го і 18-го березня, цього року, о 7:30 вечора в Макомб-Центрі сценічних мистецтв Х. Романа Липецька співатиме ролю Кармен в однойменній опері Шарля Бізе. Оперу презентує Симфонічна оркестра Воррену в згаданій авдиторії, яка міститься в Макомб коммюніті коледжі, в центрі кемпусу, під адресою: Macomb Community College Center Campus at Garfield and Hall (M-59) Roads in Clinton Township.

Христина Липецька народилася в Україні. Разом з батьками ще дівчинкою переселилася до Мюнхену в Німеччині, де й розпочалася її спершу музична, а потім вокальна підготовка; вона студіювала вокал, фортепіяно, балет і мови. Х. Липецька говорить вільно п'ятьма мовами, а співає — сімома. Її виступи в концертах і речиталях відбувалися скрізь по Америці, Канаді та в Европі, зокрема в Італії. На місцевому (стейтовому), форумі у Мишиґені вона співала з Мишиґенським оперним театром, з Мишиґенською ліричною оперою та з багатьма мишиґенськими окрестрами.

Опера „Кармен" буде поставлена в унікальному стилізованому сценічному втіленні, як прем'єра з нагоди 10-річного ювілею концертових сезонів Ворренської симфонічної оркестри. У відміну від оріґінальної французької мови, опера „Кармен" ітиме мовою англійською.

У пресовому повідомленні з Бюра Варренської симфонічної оркестри подають, що квитки є у висоті 10-ти долярів; для учнів, студентів і громадян-сеньйорів — по 8 долярів. Спеціяльні знижки даються групам, що складаються з 20-ти чи більше осіб. За квитками слід телефонувати на число (313) 754-2950 до Бюра Ворренської симфонічної оркестри, або на число: (313) 286-2222 до Performing Arts box office. Кредитні картки теж приймаються.

К. Черненко отримав другий чільний пост

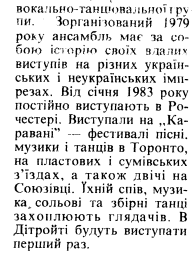
Москва. — Константин Черненко, який став лідером совєтської комуністичної партії після смерті Юрія Андропова два тижні тому, зайняв тепер другий дуже важливий пост в совєтському найвищому керівництві — він став головнокомандуючим совєтських збройних сил, тобто начальником військової ради.

К. Черненко таким чином займає вже дві найвищі посади, які залишив по собі Андропов. Залишилася ще вільною посада голови Президії Верховної Ради, тобто формального президента.

Західні дипломати повідомили, що маршал Ніколай Оґарков назвав Черненка головою Ради оборони. Генерал Оґарков виступав на прийнятті з нагоди дня совєтської армії минулого четверга.

Підготовляються мистецькі програми на Союзівці

Джерзі Сити, Н.Дж. — Хоч літній вакаційний сезон на Союзівці — вже 31-ий з черги — відкриється щойно 3-го червня ц.р., вже тепер ця популярна оселя приготовляється до привітання тисяч гостей, які щороку проводять вакації на Союзівці, або принагідно відвідують її, зокрема в суботи й неділі.

Аня Дидик

Одною з атракцій Союзівки власне під час „вікендів" є мистецько-розвагові програми в суботи, а часом і в неділі. Аня Дидик, постійна конферансьє оселі, як і в минулих роках, підготовляє вже тепер ці програми, беручи до уваги смак гостей в дані тижні, фреквенцію тощо. Вона розглядає інформації про різні мистецькі ансамблі та визначні одиниці, щоб дати гостям нагоду насолоджуватись справді цікавими програмами, а також дати можливість мистцям і групам виступити на оселі УНСоюзу і в цей спосіб спопуляризувати своє ім'я серед гостей з різних частин ЗСА й Канади.

Відомо ж бо, що за останніх 30 років не одна мистецька група власне виступами на Союзівці вийшла на ширшу арену.

Як відомо, кожного літа на Союзівці, крім суботніх програм, відбуваються під час тижня для гостей-вакаційників ще й інші розвагові програми й забави. Тому управа Союзівки шукає молодих музик і співаків, які творили б постійний літній музично - вокальний ансамбль на виступи й забави під час тижня.

Молоді музиканти і співаки, які бажали б увійти в склад такого ансамблю, повинні зголошуватись у Ані Дидик на адресу УНСоюзу, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302, tel.: (201) 451-2200. Зголошуватись слід до 20-го березня ц.р..

Помер о. М. Ваврик, ЧСВВ

Ню Йорк. — Отець протоігумен Юліян Катрій, ЧСВВ, повідомив, що в четвер вранці, 1-го березня 1984 року, тут у поблизькому манастирі Отців Василіянів помер св. п. о. Михайло Ваврик, ЧСВВ, проповідник, автор популярних книжечок і більшої праці про українські манастирі в Західній Україні.

Монаші похоронні відправи розпічнуться тут в церкві св. Юра в п'ятницю, 2-го березня, о год. 7-ій увечері, а заупокійна Служба Божа буде правитись в суботу, 3-го березня, о год. 9:30 рано. Тіло св. п. о. М. Ваврика буде перевезене і поховане на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемтонбурґу.

РЕЧНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту у Вашінґтоні виявили дуже мало зацікавлення новими пропозиціями міністра закордонних справ СССР Андрея Ґромика про те, щоб відбути міжнародну конференцію для обговорення справ на Близькому Сході і вирішення питання Ливану і Палестини. „Пропозиція А. Ґромика не є новою і до неї не слід прив'язувати великої уваги", — заявив речник згаданого Департаменту Ален Ромберґ. На думку Ромберґа й інших речників Державного департаменту совєтський міністер повторив тільки пропозицію покійного Леоніда Брежнєва з 1982 року.

У СВІТІ

УРЯД СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ заявив у вівторок, 28-го лютого, що прем'єр-міністер Віллі Штоф „не має нічого спільного з діями п'ятьох членів сім'ї Берґів, які минулої п'ятниці втекли до німецького посольства у Празі та попросили політичного притулку. Минулої неділі західньонімецька гамбурзька газета „Вельт ам Зоннтаґ" писала, що Інґрід Берґ є дочкою брата Віллі Штофа Курта, який помер у 1980 році. Обидва німецькі уряди, Східньої та Західньої Німеччин, заявили, що вони будуть надалі продовжувати зусилля на дальшу нормалізацію і покращання відносин між двома німецькими державами.

ЯК ВІДОМО, ЩЕ минулого року були криваві заворушення фундаменталістів мусулманів у північній провінції Ніґерії. Останнім часом ці заворушення відновилися і набрали нової сили. Офіційні ніґерійські джерела говорять, що за останні кілька днів кількість смертних жертв у місті Йоля дійшла до 63 осіб. Заява поліції столиці Ніґерії Лаґосу говорить, що серед вбитих було також два поліціянти. В заяві також говориться, що було арештовано 29 „фанатиків", і становище тепер нормалізується.

ІРАК ДАЛІ ПОГРОЖУЄ завдати бомбові удари по портових спорудах і танкерах в іранському порті експорту нафти на острові Карґ у Перській затоці. Іран зі свого боку погрожує в таких умовах закрити Гормузьку протоку і тим самим бльокувати вивіз нафти арабських країн, розташованих над Перською затокою. На 750-мілевому фронті війни між Іраком та Іраном зосереджені тепер великі військові сили по обидвох сторонах, особливо на південному відтинку фронту. Всі ознаки говорять про те, що чотирирічна війна між цими двома мусулманськими країнами вступає в нову і, можливо, кінцеву вирішальну фазу.

ПОСОЛ ЗСА У ФРАНЦІЇ Еван Ґолбрейт офіційно отримав від французького уряду право на ділянку землі в Нормандії для спорудження пам'ятника в честь десанту армії ЗСА на пляцдармі Юта під час Другої світової війни. Ділянка знаходиться поблизу села Сент Марі дю Мон, де 4-го червня 1944 року висадилася Четверта дивізія піхоти армії ЗСА.

ТЕПЕРІШНІЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ секретар Організації африканської єдности заявив у вівторок, 28-го лютого, що Організація майже „паралізована" тому, що її члени не платять своїх внесків, які повинні перевищити 43 мільйони долярів річно. Генеральний секретар Пітер Ону сказав, що генеральний секретаріят Організації „живе буквально з дня на день". Він також сказав, що із 50-ох країн-членів Організації лише п'ять заплатили повністю свій внесок за поточний рік, а є і такі, що не платять своїх внесків з 1970 року, — сказав П. Ону.

ЦИВІЛЬНИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ уряд Арґентини, який прийшов до влади в результаті загальних виборів і перебуває при владі щойно два місяці, вже зробив багато в напрямі чистки армії від тих сил, які самі входили у склад військової хунти на протязі вісьмох років або відкрито підтримували репресивний режим хунти. Після арештування трьох генералів, які очолювали хунту, у вівторок, 28-го лютого, уряд змусив визначного генерала летунства Альберта Сімарі піти на пенсію. Згідно з повідомленнями газет, генерал А. Сімарі ставив рішучий опір чистці арґентинської армії, яку проводить президент Рауль Альфонсіно.

В АМЕРИЦІ

НА МІЖНАРОДНОМУ летовищі Кеннеді в Ню Йорку ледь-ледь не дійшло до великої летунської катастрофи. Великий пасажирський літак скандинавської лінії поковзнувся при приземленні на мокрій від дощу дорозі і опинився поза летовищем у воді Джамайка Бей. Обслуга літака, на якому знаходилось 163 пасажири і 14 членів залоги, зарядила негайну рятункову акцію, у якій допомагали нюйоркські пожежники і поліція. Усі пасажири врятувались, декілька зазнали поранення, а хворих перевезено до поблизького шпиталю для перевірки. Великий джетовий літак лінії САС типу ДС-10 прибув до Ню Йорку із Стокгольму у Швеції, через Ослъо в Норвеґії. Як відомо, у вівторок, 28-го лютого, на східньому побережжі ЗСА проходила дощова буря, а вітер дув із силою 40 миль на годину в околиці летовища Кеннеді. Може й це було причиною катастрофи.

АДВОКАТ 65-РІЧНОГО колишнього іміґранта, німця уродженого в Україні Олександра Лємана заявив, що його клієнт погоджується покинути територію З'єднаних Стейтів Америки, якщо Департамент справедливости не буде домагатися його засуду за воєнні злочини поповнені ним під час Другої світової війни на території України. О. Лєман прибув до цієї країни із Західньої Німеччини в 1956 році і поселився в Клівленді, Огайо. Він не подав іміґраційній службі, що є громадянином Західньої Німеччини і що під час війни служив в поліції, яка, ніби то, брала участь у винищуванні жидів в Україні. Очевидно, засоби масової інформації, використовуючи справу Лємана, спекли свою печеню і підкреслили, що українська поліція під час війни співпарцювала з гітлерівцями і брала участь у воєнних злочинах. Про таку ж поліцію в Польщі, Балтицьких країнах і в ґетто не згадується в інформації ні словом.

ПІСЛЯ ФОРМАЛЬНОГО привітання у Білому Домі австрійського президента Рудольфа Кірхшлеґера і парадного обіду влаштованого в його честь з участю визначних американських політичних й інших діячів, президент Австрії підпише у Вашінґтоні два договори із ЗСА про поширення співпраці в науковому, технологічному і культурному секторах. Не зважаючи на те, що функція президента в Австрії є тільки почесною, бо практичну політику веде канцлер, Білий Дім і особисто президент Роналд Реґен поставились до візити австрійського високого гостя дуже поважно. Після закінчення розмов у Вашінґтоні, Р. Кірхшлеґер відвідає ще Ню Йорк, Чикаґо, а потім полетить на захід до Каліфорнії й інших стейтів.

КРАЙОВА АСОЦІЯЦІЯ американських губернаторів, зваживши всі арґументи президента Роналда Реґена і його найближчих співробітників та вислухавши пропозиції своїх членів, які зібрались на річну конференцію, прийняла таки запропонований спеціяльною фінансовою комісією плян зменшення дефіциту в урядовому бюджеті на суму 188 більйонів долярів на протязі п'яти років. За резолюцією, яка, очевидно, не зобов'язує Уряд, голосувало 28 губернаторів, проти 10, деякі стрималися від голосування, а чотири губернатори не були на залі нарад під час голосування. Дебати над цією справою тривали понад дві години. Політичні спостерігачі звертають увагу, що резолюція матиме в першу чергу моральний вплив на обидві сторони — Уряд і Конґрес, які розглядатимуть цю справу незабаром. Увага законодавців сконцентрована в першу чергу на бюджеті Департаменту оборони, бо з інших програм „вже нічого не стягнеш", — заявляють демократи в Конґресі.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, March 4:

- Iryna Senyk ends exile term.
- Americans for Due Process ask "Quo Vadis, American Justice" at Washington seminar on denaturalization cases.
- Orchidia's last stand: popular restaurant on New York's Lower East Side due to close because of mammoth rent increase.
- From our pages in 1952, Letters to the editor, Panorama, Notes on People, plus our regular features.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Американські союзники домагаються більшого голосу

Як повідомляють американські часописи з Европи, американські союзники в Західній Европі починають домагатися більшого голосу у визначуванні мілітарної політики. Як досі водилося, Америка була майже єдиним чинником у формулюванні всіх, чи майже всіх, мілітарних потягнень в Европі, розуміється через НАТО.

Цієї осени сім західньоевропейських країн плянують зібрання міністрів оборони, щоб обговорити певні військові справи відносно їх особливих оборонних проблем, при тому затримуючи мілітарні зв'язки з Америкою.

Згідно з джерелами французького уряду, таке зібрання буде першим того роду мітінґом поза рамками НАТО, в якому представники американського департаменту не візьмуть участи.

Ініціюючи таке зібрання, европейські мілітарні провідники стало підкреслюють перманентну мілітарну співпрацю з Америкою, одначе, на думку мілітарних специялістів, впровадження нових американських атомових ракет минулої осени до Европи створило потребу „европеїзації" оборони Західньої Европи.

Першим завданням нової групи буде продукція нової зброї, бо на їхню думку, зброя західньоевропейських урядів є значно нижчої якости в порівнянні з американською зброєю. На дальшому пляні є вироблення ближчої стратегічної співпраці з Америкою.

Участь в цьому зібранні мають взяти міністри оборони таких країн, як Італія, Франція, Великобританія, Західня Німечина, Голляндія, Бельгія і Люксембурґ.

Однак, цей плянований новотвір створює також деякі і поважні застереження з різних причин. В першу чергу існують побоювання, що таке мілітарне плянування в організованій формі може спричинити ізоляцію Америки, без якої ніяка оборона Західньої Европи перед евентуальною совєтською інвазією Західньої Европи — неможлива.

Подруге, економічне положення Західньої Европи є в стадії повного застою, що спричинює часто дефіцитові мілітарні бюджети тих країн.

У Західній Німеччині, яка завдячує своє політичне, мілітарне й економічне відродження передусім Америці, є побоювання, що така мілітарна ініціятива, якщо не цілком відштовхне Америку від Европи, то напевно створить певне охолодження і ізоляцію. У Франції існує побоювання, що таке мілітарне відокремлення Західньої Европи може породити „духа невтралізму".

Соціялістичний президент Франції, Франсуа Міттеран, промовляючи недавно в Голляндії, рішучо заявив, що не буде ніякої заміни Атлантійського Союзу новим Европейським союзом", і що „немає іншої потуги в світі, яка могла б заступити американську атомову силу, як і сказав, що „французький атомовий арсенал не може забезпечити повної оборони Европи".

Назагал, як консервативні уряди Великобританії, Західньої Німеччини і Голляндії, так і соціялістичні уряди Франції і Італії, є вповні віддані обороні Західньої Европи, яка майже виключно залежить від атомової сили.

Отже, західньоевропейські стратеги мають твердий горіх до розкушення, їх бо новотвір без Америки може внести велике замішання в рядах західніх провідних мужів, водночас послаблючи антисовєтський політично-мілітарний потенціял вільного світу.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

„В реальній політиці завжди перемагала агресивна війна, одверта гола сила".
К. Маркс, „Капітал", том І.

Михайло Кучер

ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІКА ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ

Питання рентабільности примусової праці вирішено неґативно як на Сході, так і на Заході. Маркс і всі марксисти признають, що у наш час рабство — це застаріла форма економіки тому, що праця невільника дає менші наслідки, як праця вільного робітника.

Маркс уважав, що комбінація рабської економіки з вільною-головна причина звільнення неґрів у ЗСА.

Солженіцин на цю тему висловився так: політично і суспільно існування таборів виправдано партією, але економічно це не так. Архіпелаг себе не оплачує, а цілій країні до нього приходиться дорого доплачувати. Чому ж тоді Архіпелаг існує?

Економічна проблема „соціялізму в СССР"

Фактично утримання таборів дорожче економічного з них прибутку. Причини: виснаження „зека"-робітника в'язня, ламання ним при кожній нагоді знаряддя праці, хвороби, розстріли, безвиглядність, апатія. Цілком зрозуміло, що робітник-раб не хоче працювати. Партія з тим бореться побільшенням числа доглядачів.

Табори вигідні тим, хто ними безпосередньо керує. Але для економіки Совєтського Союзу — це великий тягар. Поняття рентабільність також розуміється неоднаково. Рентабільність для кого? Не для окремих підприємств, які можуть бути, або є неприбуткові. Прибутковість треба розглядати в широких маштабах країни, в перспективі 15 чи більше років. (Погляд Сталіна).

Але чи прибуткова ціла совєтська система? Якщо взяти справу в цілому, то без таборів примусової праці совєтська система не могла б існувати. Це значить, що табори-підприємство прибуткове. Тут треба згадати теорію первісного нагромадження (акумуляції) капіталу.

Сила — це економічний чинник

Не будемо розглядати питання звідки взявся перший капіталіст. У 20-их роках у СССР було актуальне питання первісного нагромадження капіталу, інакше кажучи, експропріяція трудящих. Одначе вже в 30-их роках до „первісного нагромадження" (акумуляції) додано сталий епітет „соціялістичне". Так отримано розгрішення. Совєтський Союз керує маніфестами і декретами з одного боку та арештами з другого — ось картина первісного нагромадження капіталу. Мільйони розкуркулених селян 1930 року гнано на Архіпелаг. Це було народне переселення, етнічна катастрофа. Наслідки — 15 мільйонів замучених голодом, биттям, розстрілами.

Двадцять мільйонів селян, позбавлених господарств, прийшли під ворота фабрик і заводів, щоб на селі не померти з голоду. Знову–20 мільйонів у 1950-1960 роках, яких село викинуло до міста.

Таким чином мільйони замучених колективізацією та „ісход" із села — голосно названо „маршем до соціялізму". Селянина обернено силою в пролетаря.

Дня 27-го грудня 1932 року уряд СССР заборонив їздити без паспорту. А два роки тому совєтська енциклопедія захоплено твердила (пізніше „забула"), що паспортна система головний метод терору поліції у поліційних державах.

Те, що в капіталістичних країнах схарактеризовано як „жорстокі нелюдські закони", в СССР названо „соціялістичними".

Року 1938 у Совєтському Союзі запроваджено трудові книжки, де записувано всі праці робітника, кари, нагороди, причини залишення праці і т. п..

Року 1940 вийшов „указ": особи, що залишають працю за своїм бажанням, належить відсилати у табори. Спізнення на працю на 20 хвилин рівнялося втратою цілого зарібкового дня. За перший „прогул" відраховувано 25 відсотків заробітної платні. У пресі з'явились вирази: „крилаті", „дезертири" (з місця праці), „туристи", „летуни". Вершина совєтських „завойовань" — стахановець, якого кляла решта нормальних робітників.

У СССР були три основи законів — паспорт, трудова книжка і „Капітал" Маркса. Прикриваючись авторитетом Маркса, СССР досяг того, що лягло в основу могутности старої Англії — первісну акумуляцію капіталу за королеви Вікторії.

Солженіцин напевне навмисне дивувався: „коли СССР пустив перший 'Спутнік', захлинаючись від пропаґанди — я бачив з вікна як жінки носили розчин бетону на четвертий поверх. Без тих нош, що калічать жінок до кінця життя — не було б совєтських 'Спутніків'".

Як реаґує народ? — альхоголізм, відчай, ті явища догнали і перегнали капіталістичні країни. Альхоголізм викликав катастрофальне зменшення заробітної платні і нові протести та нові хвилі в Архіпелагу.

Позбавлення селянина землі, переселення сільського населення у міста, прикріплення робітника до місця праці зв'язало його потрійно: технічно, адміністративно і політично єдиним словом терор. Тому терор обернувся у вид продукційних відносин, що мо-

Закінчення на ст. 4.

З МОГО ВІКНА
Іванна Савицька

Івасеві, на далеку дорогу

Ми були друзями „далекого віддалення", бо ділила нас річка Гадсон своєю зеленою стрічкою.

Ти, Дорогий Івасю, писав свої фейлетони від довгих, давніх років, а я недавно відчинила побіч Тебе вікно, і ми в мирі й злагоді спільно тягнули той відпружливий куточок в правому розі другої сторінки „Свободи". Згодом Ти вмовк і я осталась сама. Ми спомагали одне одного теплим, зичливим словом, обмінювались привітами, і я гадаю, що Ти у підвалі душі не ховав до мене жаль за моє маленьке віконце. Воно ніколи не було Тобі конкуренцією, бо Ікер був тільки один і десять „вікон" не могло б його заслонити.

Івасю-Голубе! Я вдячна Тобі за кожний усміх при зустрічі, за теплий потиск руки, за добре слово заохоти, в якому ніколи не скривалось жало, ні охота вколоти. Як жалко, що таких Івасів, як Ти, треба шукати сьогодні зо свічкою.

Збігом обставин мені не судилося Тебе прощати. В той день, як Ти пішов у мандрівку, плакало бервинське небо дрібненькими, теплими слізьми. Вікна затягнулися смутком на знак жалоби по Тобі, а буйні наші смереки вклонялися Тобі низько востаннє, і вже не ріка Гадсон, а безмежні простори ділять мене від Твоєї могилки.

Я кладу уявно китичку квітів на Твою домовину, таких жовтеньких і простих, як ті, що Ти колись купував кожної п'ятниці для виконавців нюйоркського Літературного клюбу, бо і Ти-Голубе зійшов зі сцени життя, зігравши блискучо трагічну й нелегку ролю!

Бервин, Іллиной

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Вечір в пошану Євгена Маланюка в Дітройті

У п'ятнадцяту річницю смерти Євгена Маланюка, Культурно- Громадський Клюб в Дітройті вшанував його пам'ять літературним вечором. Дітройт гордиться тим, що цього роду імпрези стягають велике число любителів поезії, які розуміють, що плекати мистецьку творчість є для поетів життєвою конечністю, для громади обов'язком створити для цього пригоже середовище. Про це говорив поет Богдан Нижанківський у своєму рефераті про Євгена Маланюка.

Євген Маланюк — це поет, що в історії нашої літератури має запевнене місце. Він був настільки щасливим, що знайшовся в середовищі, яке вміло його оцінити і дало йому можливість виявити свій талант. Тим середовищем був „Літературно-Науковий Вісник", під редакцією Дмитра Донцова.

Євген Маланюк жив життям народу. Відчуваючи нуртуючу в психіці народу потребу забути про неуспішні визвольні змагання та потребу духового підйому і надії на краще майбутнє, він став бардом розбудженого народного зриву, в першій мірі серед молоді, що запалала бажанням великих діл, готова до найбільших жертв. Для того покоління він писав „залізні строфи", які провадили як „когорти". Це був пристрасний патріотизм, зодягнений в шати клясичної краси. Його творчій силі не була, однак, чужа також м'яка, лірична струна. Нею виспівував він тугу за рідним, херсонським степом, за ріднею, вплітаючи в таку творчість настроєвість природи рідних сторін. Це великий поет нашого часу і також поет прийдешніх поколінь.

Його творчість вміщена в таких збірках: „Стилет і стилос", „Гербарій", „Земля і залізо", „Земна Мадонна", „Перстень Полікрата", „Вибрані поезії", „Влада", „П'ята симфонія", „Поезії", „Остання весна", „Серпень", „Перстень і посох", та два томи есеїв.

Доповідь Богдана Нижанківського ілюстрували читанням поезії Маланюка Люба Китаста і Христя Фединська та Володимир Грушкевич і Андрій Лятишевський. Їх досвід у читанні поезії дозволив їм віддати думки і настрої поета і вповні довести їх до слухачів. У дбайливо приготованім біографічнім нарисі Євгена Маланюка, інж. Богдан Сторожук схарактеризував його як людину всесторонньо обдаровану. Будучи по фаху інженером-гідротехніком, він був одночасно поетом, есеїстом, літературним критиком та автором праць з ділянки мистецтва. Його життєвий шлях подібний до шляху мільйонів українців, які пережили Першу і Другу світові війни. Будучи вояком української армії, після закінчення Першої світової війни, мусів залишити рідні землі. Перебуваючи на Словаччині, закінчив гідротехнічний відділ Української Господарської Академії в Подєбрадах. До вибуху Другої світової війни перебував у Варшаві. Опісля виїхав до Німеччини, а в 1949 році до ЗСА, до Ню Йорку, де вмер у 1968 році.

Вечір цей влаштував Культурно — Громадський Клюб разом з Товариством Українських Інженерів.

Володимир Баран

Початок кожного року — це пора, коли призадумаємось над проведеною в минулому працею і робимо пляни на майбутнє.

Ф. Любинецька

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО І НАША ГРОМАДА

У 1983 році українська громада може бути горда із кількох успішно проведених акцій, а найважливіші з них — це гідне відзначення у Вашінґтоні 50-ліття голодової облоги України Москвою у 1933 році, і успішне переведення у Торонто СКВУ, завершенням якого була маніфестація спільности всієї нашої громади. Це безперечно стверджує, що вся наша громада залишилась в основі суцільною, а різниці у поглядах чи навіть часові тріщини завжди є можливість вигладити.

На наступний, 1984 рік, вже грядуть нові проєкти різних масових громадських акцій, а між ними і відзначення 20-тиліття побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові. І от саме цей задум наводить нас на думку чи не включити у програму тих святкувань у якійсь мірі і шкільну молодь всіх наших шкіл в ЗСА. Пригадуємо, що у Вінніпеґу в програму святкувань посвячення пам'ятника Тарасові Шевченкові у 1961 року включено і наші школи. На сцену виведено кілька соток дітей і молоді, які хором відспівали кілька пісень. Не так сам спів як образ нових українських грядущих поколінь незвичайно всіх зворушив. Ентузіязмові присутніх не було кінця.

А Ювілейна Пластова Зустріч в Іст Четґемі в 1982 році, на якій виведено „Обряд Купайла" з участю п'ять соток пластунок у прегарних народних одягах, чи не залишив у кількатисячної публіки довготривалого враження?

На українське шкільництво, через яке пройшли тисячі нашої молоді свій мовний і духовий український вишкіл протягом десятки років, а яке завдячує своє існування передусім великому вкладові праці батьків і учителів, —українська громада в ЗСА як сукупність не зернула належної уваги. Не пригадуємо тут ні одної нашої шкільної імпрези в загальноамериканському вимірі за останніх 33 роки.

У 1981 році була добра нагода дати належний вислів українському шкільництву у 100-річчя „Рідної Школи". Були статті в цій справі надруковані в „Свободі" в 1980 і 1981 роках, але якось ніхто зі шкільних кіл не підхопив цієї думки, ця важлива рідношкільна подія проминула беззвучно. Тільки деякі місцевості відмітили її льокально, але це не то саме, що масова маніфестація українських дітй і молоді всіх українсьих шкіл і прицерковних і світських перед масою нашої громади. Не від речі буде пригадати, що в 1931-1932 роках невелика тоді українська громада в Америці відзначила 50-ліття „Рідної Школи". (Енциклопедія Українознавства, т. 7, ст. 2520)

Можемо сягнути ще думкою й до іншої знаменної дати нашого шкільництва, до відзначення 50-ліття Першого Українського Педагогічного Конґресу, який відбувся у Львові від 2-3 липня 1935 року. Був він завершений Педагогічною Виставкою, в якій брали участь всі українські приватні школи на терені Галичини. (Енциклопедія Українознавства, т. 7, ст. 2520). Виставка відбулась у Національнім Музеї при вулиці Мохнацького. Авторка, як учителька середньої василіянської школи, приготовляла цю виставку з доручення дирекції цієї школи. Не виключаймо сполучити і цю дату із можливістю масової маніфестації нашого шкільництва в Америці.

Різні є причини, чому підносимо на сторінках нашої преси знову справу українського шкільництва.

Пригляньмося тільки цифрам учнів українознавчих шкіл за останні роки: Звіт голови Шкільної Ради УККА д-ра Е. Жарського на Конґресі УККА в 1976 році. „Стан Шкіл Українознавства за 1975/76: 3,559 учнів. (Конґрес Українців у ЗСА, Ню Йорк, Н. Й. 1976 стр. 96-97). Звіт голови Шкільної Ради УККА д-ра Р. Дражньовського на Конґресі УККА в 1980 р. Стан Шкіл Українознавства за 1979/80 р. 2,583 учні. Конґрес Українців у ЗСА, Філядельфія 1980 стр. 102).

Сьогодні маємо рік 1984. Для прикладу можемо до тих звітів додати: одна суботня школа, яка в 1975 році налічувала 258 учнів, а в 1980 році 238 учнів, сьогодні навіть не має однієї сотні. Мабуть, небагато краще стоїть справа і з парафіяльними школами, але *статистики учнів в їхніх* школах тепер не друкується. Не дуже добре стоїмо ми і в світлі останнього перепису населення в ЗСА в 1980 р. Тільки „17 відсотків всіх тих осіб, які уважають себе з походження українцями, задержали українську мову, а 32 відсотки всіх тих, які походять із однорідних подруж" (The Ukrainian Weekly, Dec. 25, 1983, стр. 15). Тому з правдивою увагою треба привітати думки наших визначних науковців в справі українського шкільництва;..." перевірка виявила, що наші діти ведуть перед у різних предметах не лише в українській мові, але й в англійській. Словом, друга навчальна мова не те, що не перешкоджає, але й помагає.... гасло нашого дня повинно бути не лише за українську науку, але й за вдержання, за ренесанс української мови на поселеннях (Доповідь адвоката Петра Саварина, канцлера університету Альберта, Президента СКВУ, виголошена в Ню Йорку у 110-річчя НТШ п. з. „Без української

Закінчення на ст. 4.

Андрій Качор

ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ

II.

В. Нагірний докладно простудіював усі ці події, і не зражуючись, почав шукати нових людей і з ними почав реалізувати свої нові ідеї, ідеї економічного відродження українських міст у Галичині, які всеціло були опановані жидами, поляками, німцями, вірменами й іншими елементами. Він один з перших зрозумів, що проблема українського національного відродження дуже тісно пов'язана з проблемою українського міста, яке має бути головним джерелом виховання нових кадрів української інтеліґенції і свідомого міщанства, які знову ж, зможуть допомогти українському селянинові у розбудові його господарства, а селянським дітям допоможуть набути загальну і фахову освіту.

Далі не будемо спинятися над життєвим шляхом В. Нагірного, хоч він дуже цікавий, але коротко переглянемо висліди його практичної праці.

Перші кроки праці В. Нагірного

Свою практичну працю В. Нагірний, приїхавши до Львова, зачинає тим, що опрацьовує кооперативну програму, яку він виклав у кількох своїх статтях у „Ділі", п. н. „Як собі люди в нужді помагають". У цих статтях він пропонує українському народові організувати споживчі кооперативи з зразком англійських „рочдельських ткачів" з 1843 року, або на зразок швайцарського споживчого товариства з 1851 року.

На жаль, ці статті не знайшли серед провідного активу українців Галичини якось живого відгуку. Білим круком серед української громади, що мав повне зрозуміння до ідей Нагірного був Іван Франко, який допоміг йому теоретично цю програму добре обґрунтувати, а також проф. Аполон Ничай, практичний діяч Покуття, який зараз зголосився до співпраці, хоч не дуже погоджувався з кооперативною програмою В. Нагірного, але йому подобалася ідея організації власних сил народу на господарському відтинку його життя і цій ідеї він хотів служити.

Ця прекрасна ідея була ще чужа українській спільноті того часу. Навіть провідники матірного Т-ва „Просвіта" її не сприйняли. Підхопили її провідники Т-ва ім. М. Качковського . Вони запросили В. Нагірного на засідання свого торговельного Виділу і просили розпочати з ними це діло.

В. Нагірний виготовив статут для „Народної Торговлі" — так назвав він цю нову установу — але...не було відважних, що хотіли б цей статут підписати. Довелося В. Нагірному робити „набір", як пізніше говорив про це інж. Ю. Павликовський, третій з черги головний директор „Народної Торговлі", з-поміж членів касинового товариства „Бесіда" у Львові, щоб тільки задоволити вимоги закону і відбути, хоч при мінімальній кількості основуючі загальні збори та зібрати бодай 10 підписів членів-основників.

Основуючі загальні збори „Народної Торговлі" відбулися 5-го липня 1883 року в „Народному Домі" у Львові. На цих зборах обрано першу Раду, чи т. зв. „Совіт" з 10 членів, поміж якими тільки двох було народовців: В. Нагірний і Корнило Устіянович. З-поміж інших діячів варто згадати голову Ради о. Евгена Дуткевича. (пізніше тесть Нагірного — Нагірний одружився в 1884 році з його донькою Марією), д-ра Л. Павенцького, о. Івана Костецького, Северина Держка, які хоч не були народовцями, але щиро допомагали Нагірному в оформленні „Народної Торговлі", першої української споживчої кооперативи в Галичині.

Початки і успіхи праці „Народної Торговлі"

Кілька місяців Рада нової кооперативи не могла рішитися на відкриття першої крамниці і започаткування своєї статутової діяльности. Щойно 16-го листопада 1883 року Рада іменувала першу Дирекцію в особах: В. Нагірний, А. Ничай і С. Держко.

Першу крамницю „Народної Торговлі" приміщено в приватному домі Ничая, при вул. Вірменській ч. 2. Свою працю „Народна Торговля" розпочала 8-го грудня 1983 року з капіталом 1,296 австрійських корон. Тому і не диво, що проф. Ю. Медвецький назвав ці почини „безумством". „Шкода людини та її наук", казав він, „мабуть в його голові не все в порядку". А єдиний наш купець у Львові, Михайло Димет, кооперативну торгівлю назвав зайвою „витратою грошей".

Не зважаючи на це передчасне „крякання" різних діячів при народженні „Народної Торговлі", вона, за старанням і впертістю В. Нагірного, скоро почала рости і розвиватися. Вона вже в 1894 році відкриває свої перші філії в Станиславові і Перемишлі та розбудовує свою гуртівню для сільських крамниць, вишколюючи рівночасно для себе й інших наших крамниць перших фахових крамарів.

Святкуючи своє 15-ліття в 1898 році „Народна Торговля" мала вже 948 членів, які склали 55,000 корон уділового капіталу, мала 14 власних крамниць, які за рік осягнули 808,000 корон торгів і обслуговувала 549 сільських крамниць, яким продавала товарів на 168,000 корон. Це був перший, і великий на ті часи, кооперативний успіх. „Народна Торговля" поволі ставала кооперативною централею для цілої Галичини, що і оформлено правно в 1907 році, зміняючи її статут на „Крайовий Торговельний Союз".

Напередодні Першої світової війни, в 1910 році, централя „Народної Торговлі" була приміщена у власному репрезентативному будинку у Львові, Ринок ч. 36, маючи власні Відділи і гуртівні в Станиславові, Перемишлі, Тернополі, Дрогобичі, Коломиї, Стрию, Снятині, Самборі, Рогатині, Бродах, Сяноці, Городенці, Борщеві, Золочеві, Збаражі, Косові, Мостиськах і в Сокалі. Загальний оборот „НТ" в цьому році осягнув суму 9,500,000 корон, а майно її дійшло до 1,500,000 корон.

(Продовження буде)

Голодний обід в Чикаґо

Великою потужною хвилею пройшло відзначування голодової облоги, трагедії українського народу з-перед 50-ти років по всіх країнах українського поселення. Найважливішими були ті, які досягли уваги і свідомости не-українців, бо тоді був це не тільки протест, не тільки вияв болю і жалю, але була це перестоpога, велике „мементо" для вільного світу.

Чикаґо соборно і з великою повагою клонило голову перед замученими жертвами. Останні листопадові відзначування варті зупинки: ввечері 11-го листопада 1983 року відбулася мовчазна маніфестація молоді, що з'їхалася на світовий з'їзд Українська Молодь Христові. Похід молоді зі свічками пройшов від місця з'їзду, головною артерією міста до чикаґської катедри. Очевидці,не-українці, розповідали про цю подію так: „Це було щось потрясаюче, ті молоді люди зі свічками, за ким їхній спільний сум?... Ми підбігали, за нами інші, щоб довідатись, що це значить". В катедрі були короткі, дуже добрі промови представників і голів церков Іллиной, Єпископа Владики Іннокентія, Владики Бернардина, але найбільш вагомі слова впали з уст рабина „Ми вже десятками років пригадуємо світові про наш голокост, а світ не знає, або замало знає про голокост українського народу, про який задовго промовчувалося. Маніфестацію відмітила американська чикаґська преса. Маніфестація була чисельна, до молоді під катедрою долучилася понад тисячна група українського населення міста, багато теж не-українців, представників різних церков, віровизнань.

Останнім акордом відзначувань в 1983 році були поминки-голодний обід в пам'ять жертв голоду в Україні, що відбулися дня 27-го листопада 1983 року в авдиторії собору святих Володимира і Ольги, зорганізовані Сестрицтвом Покрова Пресв. Богородиці при парафії цього ж собору.

Ці соборно відбуті поминки мали три важливі елементи: соборна панахида у соборі тільки при світлі свічок; незвичайні декорації авдиторії — на чорному тлі розвішені транспаранти із відтинків газет зі знімками жертв голоду, від яких било відчуття жахіття. У контрасті до цього, при вході на білій скатерті — білий хлібець, символ добробуту. На всю довжину сцени під голубим небом золотистий лан збіжжя, а на ньому, як чорна пляма напис — голод. Третім елементом була сама програма.

Сузанна Казанівська, голова Сестрицтва коротким словом започаткувала спільну трапезу. Потім внесено на залю пропам'ятний вінок, який від початку відзначувань був поміщений на видному місці в соборі; представники усіх молодечих організацій засвітили сім символічних свіч. Жалобний марш Бетговена заграла на фортепіяні Оксана Оришкевич, а Ірена Квірнбах-Ґаврик — скрипкове сольо. „Елегію" Жоржа Перльмана, акомпаніював Володимир Лоячкис. Вірш Лесі Українки на тему голоду добре віддала Люба Коломиєць, яка вела програмою. Дуже міцне враження зробив текст, гей би синтези всіх мук і терпінь України, а рівночасно її сили відроджуватися. „Моя вітчизна" в чудовій інтерпретації відомої рецитаторки Роми Турянської.

Центральною точкою програми була доповідь гості з Торонто Оксани Бризгун-Соколик. Її слово почалось діялогом американського журналіста Томаса Воркера із 9-літньою дівчинкою в Києві, сиротою, батьки якої загинули від голоду. Закінчилося це інтерв'ю запитанням: „Чи хочеш стати комуністкою?" — „Ні, я хочу вмерти і бути з мамою...". Томас Воркер в 1935 році, повернувшись із Совєтського Союзу, видрукував у щоденній чикаґській газеті „Чикаґо-Амерікан" серію статей про голод в Україні. Він писав: „Я їздив по Україні, де 6 мільйонів селян згинуло з голоду за останніх 18 місяців, бо вояки Червоної Армії відібрали від них весь урожай..."

Оксана Бризгун-Соколик навела приклади жахливих картин, користуючись фактами , свідченнями очевидців, як наприклад, запис Степана Горлача із його книги „Богдар"; уривок зі [illegible]тті С. Важаківського „Чи можна забути Москві?" картини із „Заповіту Христа"О. Бердника.

Ці та подібні картини жахіття промовець протиставила недавньому пресовому звідомленні совєтської амбасади в Канаді, як „протест" проти відзначування 50-ої річниці голоду під заголовком „У справі т.зв. „голоду" в Україні", в якому амбасада намагалася доказати, що СССР не заподіяв голоду та що це вигадки буржуазних українських націоналістів. Доповідачка порівняла ці твердження з розповідями живих свідків голоду, свідченнями деяких журналістів, не-українців, що писали про цю трагедію і з записаними свідченнями самих „власть імущих" — словами Надєжди Алєлуєвой, дружини Сталіна, і „Споминами" Н. Хрущова.

О. Бризгун-Соколик вишукала, де записані драконські розпорядження, які Київ в той час одержав від Москви, і які треба було вводити негайно в життя в 1932 році. Для переведення тієї нелюдської акції Центральний Комітет партії вислав в Україну Молотова, К...ановіча, Мікояна; для допомоги їм 25,000, а потім ще 10,000 свого роду „опричників". Молотов сказав, що немає місця на м'якість, праця має бути зроблена, неважливо скільки людського життя це буде коштувати...

У доповіді чітко представлені дві різні постави людей Заходу - з одного боку, спроби поспішати з допомогою (кардинал Відня Інніцер зорганізував допомоговий комітет, до якого належав рабин Відня, голова лютеранської церкви та представники всіх релігійних груп). Голова цього комітету їздив і на американський континент шукати допомоги, одначе, совєтський уряд категорично відмовився від будь-якої допомоги. З другого боку, каригідною була постава прихильників комунізму як, наприклад, Бернарда Шо і кількакратного прем'єр-міністра Франції Едварда Еріо, яким справляли бенкети, а вони і не знали і не бачили, що діється за мурами. Згадуваний голова комітету для допомоги д-р Аменде був у Києві і описував візит Еріо: „ Перед приїздом всі мусіли вставати досвіта (2-га год. вранці), чистити вулиці, прибирати хати. Всі голодуючі, безпритульні, жебраки зникнули з вулиць Києва... Еріо, вернувшись до Парижу, в інтрв'ю сказав, що ніякого голоду в Києві немає...".

Чомусь часто повторяється в наших публікаціях число 7 мільйонів жертв голоду, — сказала промовець. Після відкриття злочинів Сталіна поет Малишко на засіданні Спілки Письменників вимагав публічно засудити Молотова і Каґановіча за смерть 10 мільйонів жертв (він твердив, що взяв ті дані з офіційної державної статистики), а не як

Закінчення на ст. 4.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що після довгої і тяжкої недуги відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ІВАН СМОЛІЙ

народжений 1[illegible]-го серпня 1915 р. в селі Михнівець, пов. Турка, Україна.

ПОХОРОН відбувся 27-го лютого 1984 р. з української католицької церкви св. Володимира у Ютиці, Н. Й., на українському католицькому цвинтарі.

Горем прибита родина:
МАРІЯ — дружина
дочки:
НАТАЛКА з чоловіком РОДІОНОМ ГЕРЕЦЬ
ЛІДА І ГАЛИНА
внуки — ЛЕОНІД, АНЕТКА і ДЕНИС

•

Замість квітів на свіжу могилу, просимо складати пожертви на прикрасу української католицької церкви св. Володимира в Ютиці.

Ukrainian Catholic Church, 296 Genesee Street, Utica, N.Y. 13502

Товариство Українських Інженерів Америки

Ділимося болючою і сумною вісткою з нашими Членами і Громадянством, що в середу, 1-го лютого 1984 р. відійшов у Вічність наш Почесний Член

бл. п.

РОМАН КОБРИНСЬКИЙ

народжений в Делятині, Україна, 24-го липня 1897 р., довголітній член Головної Управи ТУІА.

Дружині і усій Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ТУІА

Товариство Українських Інженерів Америки

Ділимося сумною і болючою вісткою з нашими Членами і Громадянством, що у вівторок, 7-го лютого 1984 р., несподівано, відійшов у Вічність, наш Член

св. п. дипломований інженер

ВОЛОДИМИР ФРИЗ

довголітній член Головної Управи та Відділу Т-ва Українських Інженерів Америки і добродій Громадських Установ.

•

Дружині й усій Родині наші найщиріші співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ТУІА

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ І ВДЯЧНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

ВЕРЕСЕНЬ-ГРУДЕНЬ 1984

Щиро вітаємо достойних членів фундаторів Фундації Українського Вільного Університету (УВУ): українського підприємця **Романа Кухту,** який своєю пожертвою в сумі 5,000,00 дол. започаткував при фундації УВУ свій **ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД (ПСФ);** визначного суспільно-політичного діяча **д-р Романа Малащука,** який зложив чергову пожертву в сумі **2.000,00 на ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД ім. д-ра Романа і св.п. МАРІЇ МАЛАЩУКІВ.**

Щиро вітаємо вельмишановних нових членів меценатів: Мирославу Савчак, мґр Івана і Христину Козій; д-р Ірену Гребеняк; Марію Кротюк; і д-р Романа і Аллу Трохимчуків.

Щиро вітаємо нових членів добродіїв Фундації УВУ, Романа Вомпеля; мґр Марту Савчук; Стеллю Берґерон; Марію Фафендик; Василя і Олену Тґір; Укр. Фед. Кред. Кооп. СУМА в Йонкерсі; Укр. Фед. Кред. Кооп. „Самопоміч" в Рочестері.

Вітаємо зокрема щиро наших достойних фундаторів, меценатів, добродіїв і членів, які постійно підвищують і розбудовують свої фонди і вклади при Фундації УВУ Фундатори: **Юліян і Стефанія Монастирські, Микола Попович. Меценати: д-р Ярослав і Ірена Моцюк, д-р Дмитро і Алісія Бондарчук, Марія Бакалець. Добродії: інж. Володимир і Галина Балабан, д-р Омелян Дерій, д-р Ярослав і Стефанія Бернадин.**

Щиро і дружно вітаємо десятки нових членів Фундації і сотні постійних і нових жертводавців на українську науку через Фундацію УВУ.

ПОДАЄМО УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ЧЕРГОВИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФУНДАЦІЮ УВУ.

Кухта, Роман **5,000.00 (6,105.00)**; д-р Малащук, Роман **2,000.00 (8,360)**; інж. Кравчук, Іван і Надія **1,832.58**; Н.Н. Амстердам **1,000.00 (1,500.00)**; Кротюк, Марія **1.000.00 (1,100.00)**; д-р Моцюк, Ярослав і Ірена **1,000.00 (2,350.00)** ; Стефанович, Богдан 835.00 (зі спадку); Савчак, Мирослава, 500.00 дол. в св.п. мужа д-р Володимира на видання історії проф. Н. Полонської в чужих мовах 250,00 на ПСФ св.п. проф. Константина Савчука (1.250); Вомпель, Роман 520.00;

По 500.00 зложили: Берґерон, Стелля; Попович, Микола (8.005.00); Фафендик, Марія; мґр. Козій Іван і Христина 395.00 (1,500.00);

По 250.00 зложили: д-р Гребеняк, Ірена (1,050.00); мґр Савчук, Марта на ПСФ в св.п. мужа проф. Константина Савчука (750.00); д-р Трохимчук Роман і Алла **200.00**(1,000.00); Сікора, Василь **110.00**; Н.Н. Ню Йорк **105.00** (510.00);

По 100.00 зложили: Байляк, Роман і Анна; Бакалець, Марія (1,480.00); інж. Балабан,Володимир і Галина (600.00); Бекіш, Мирослав; Білик Ігор і Христина; Вертипорох, Юлія; Вовк, Олександер і Йоанна; Ґавур Круцько, Ірена; Ґец, Стенлей і Марія; д-р Дерій, Омелян (650.00); Заліський, Антін і Ольга; Іскрижицький, Валентин; Українська Фед. Кред. Кооп. СУМА в Йонкерс (500.00); Укр. Федер. Кред. Кооп. „Самопоміч" в Рочестер (500.00); д-р Пшик, Петро; Сіяк, Роман і Софія; Станецький, Іван; Тґір, Василь і Олена (500.00); мґр. Школьник, Теодор;

По 50.00 зложили: Антоняк, Зенон; д-р Бернадин Ярослав і Стефанія (550.00); д-р Боднарчук, Дмитро і Алес (1,250.00); Войтович, Осип і Мана; Ґолей, Мирон і Еммі; Домбчевський, Роман і Люба; Крохмалюк, Галина; д-р Крохмалюк, Любомир; Коссак, Олександер і Неоніля; інж. Коцур, Ігор і д-р Людмила; Мельник, Семен; д-р Мотика, Володимир і Віра; Старостенко, Юрій; Укр. Тов. ім. Богдана Хмельницького; мґр. Онишкевич, Ілля і Марія **40.00**; *Стефанишин, Марія* **40.00**;д-р Душник, Володимир і Марія **35.00**; Педа, Андрій **30.00**;

По 25.00 зложили: Голутяк-Голик, Стефан і Анна; Гуссак, Стелля; Долішний, Андрій і Ляриса; д-р Домбчевський, Іларіон і проф. Ірена; о. Джиджора, Василь; Іваночко, Антонія; Каранець, Омелян; д-р Когут, Нестор; Костик, Стефан і Надія; Крич, Іван і Катерина; Мізюр, Онуфрій і Ірена; Навроцький, Юрій і Христина; Новак, Петро; Павлюк, Ольга; д-р. Палідвор, Василь і Марія; Пойда, Михайло і Наталія; Проців, Роман і Ярослава; Рудницький-Сокіл, Марія; Савчук, Надія; Саноцька, Емілія; Цимбала, Евгенія і Стефан; д-р Шалата, Г.І. і Анна; Шуя, Василь і Наталія;

По 20.00 зложили: Бздир, Василь; Головатий, Михайло; Головацький, Осип і Юстина; Квіт, Зиновій; Кузик, Дарія; Серабин, Стефан і Френцес; Сявавко, Мирослав і Олена;

По 15.00 зложили: Білинський, Анна; Бойчук, Іван; Данилюк, Алісія; Дмитріюк, Володимир, Еліїв, Теодор; Задорожний, Михайло; Корво, Томас і Надія; Мілянич, Микола і Дороті; о. Крисалка, Степан і Іванна;

По 10.00 зложили: Борис, Іван; Бурдьо, Володимир; Вахнянин, Лідія; о. Ганкевич, Стефан; Кулик, Теофіль; Мельник, Дмитро; Монастирський, Юліян і Стефанія (10.065.00); д-р Мриц, Богдан і Тамара; Роговський, Мирослав і Любов; о. д-р. Тилявський, Іван; Федір, Олександер; Яворський, Іван; Антоновські, Петро і Марія **11.14**; Борис, Ілля **5.00** Галів, Микола і Зірка **5.00**; Місіло, Стефан **3.00**;

ІМ'Я І ПРІЗВИЩЕ в цьому списку подаємо так, як вони були подані жертводавцями українською мовою, якщо вони були подані тільки латинкою — подаємо їх користуючись транслітерацією Конґресової бібліотеки ЗСА.

Щиро дякуємо всім жертводавцям. З уваги на всеукраїнську місію, яку сповняє УВУ, МЕТОЮ ФУНДАЦІЇ є створити одномільйоновий фонд, який допоможе забезпечити дальший розвиток української науки у вільному світі, так конче потрібної, тим більше, що на Рідних Землях йде повна русифікація.

ТОМУ УПРАВА ФУНДАЦІЇ звертається до **Вас** з гарячим проханням стати членом Фундації або скласти пожертву в міру Ваших спроможностей. **Коли Ви** пожертвували раніше або вже є членом Фундації - **ПРОСИМО ВАС, підвищити свій ВКЛАД.**

У ВАШОМУ особистому імені, в імені цілої родини, в імені дорогих Вам осіб, що відійшли у вічний спокій; в імені організації та установи — Ви маєте можливість створити при Фундації УВУ „Постійний Стипендійний Фонд" (ПСФ) з якого щорічно буде приділена стипендія на студії або дослідну працю в царині україністики. Фінанси ПСФ є поставлені окремо на найвищі відсотки у банках і тільки відсотки розподіляються на стипендії або дослідні праці чи публікації згідно з волею та побажанням фундатора чи жертводавців. ОСНОВНИЙ капітал зложений фундатором чи жертводавцями залишається постійно ненарушеним. ТОМУ ці ПСФ будуть існувати вічно. РОДИНА чи їх нащадки своїми порадами та дальшими пожертвами можуть постійно розбудовувати ці родинні ПСФ.

Повний Постійний Стипендійний Фонд є тоді, коли меценат, родина чи установа зложить на ціль 10.000,00 дол. Проте, коли вже вплачено 5.000,00 **ПСФ** — починає діяти. Вплати **на ПСФ** — можна сплачувати ратами.

Коли із різних причин Ви не маєте можливости створити **ПСФ** просимо Вас з різних оказій творити **одноразові стипендійні фонди. Одноразовий Стипендійний Фонд** є тоді, коли жертводавець на цю ціль зложить 500,00 дол.

В 1983 році при Вашій допомозі Фундація УВУ виплатила 47 стипендій; частинно фінансувала і була співспонзором першої того роду наукової конференції істориків, яка відбулася в Іллінойському Університері, Урбана Фампейн 15-18-го червня ц.р. під назвою **„Україна: Новий підхід до історії".**

Нехай у нашій діяспорі не буде ані одної особи, родини, парохії, організації чи установи, ім'я якої не було б записане між тими, що поклали свою цеголку у велику будову Фундації УВУ для вільної української науки.

Всі пожертви і датки на Фундацію УВУ, на постійний чи одноразовий стипендійний Фонд — можна відтягнути від податку.

Чеки просимо виписувати на: UFU Foundation та висилати на адресу Фундації УВУ.

Ukrainian Free University Foundation, Inc.

203 Second Avenue • New York, N.Y. 10003

Проф. Петро Ґой
голова Фундації УВУ

Д-р. Ярослав Моцюк
скарбник Фундації УВУ

Помісна Українська Католицька Церква Покрова Пресв. Богородиці, Парма, Огайо

Із сумом повідомляє, що 28-го лютого 1984 р. на 61-му році трудолюбивого життя, упокоївся

сл. п.

ЗЕНОН ЄЗЕРСЬКИЙ

дяк і голова церковного хору Покрова.

ПОХОРОН — в суботу, 3-го березня 1984 р. з церкви Св. Покрови в Пармі, Огайо.

•

ВШ. Дружині, Дітям і Родині висловлюємо глибоке співчуття.

НАСТОЯТЕЛЬ й УПРАВА
ПАРАФІЇ СВ. ПОКРОВИ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 28-го лютого 1984 р., несподівано, відійшов від нас на 61-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, СЕСТРІНОК, ВУЙКО І КУЗИН

бл. п.

ЗЕНОВІЙ СВЯТОСЛАВ ЄЗЕРСЬКИЙ

народжений у Львові, Україна.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 3-го березня 1984 р. з церкви св. Покрови в Пармі, Огайо.

Великим горем прибиті:
дружина — ІРЕНА
дочки — ТАНЯ і ДАРЦЯ з чоловіками КЕВІН і ЮРКОМ
внуки — ЕРІН і МИКОЛА
сестра — ЛЕСЯ з чоловіком КОСТЕМ МЕЛЬНИКОМ і дітьми АРКАДІЄЮ І РОСТИКОМ з родинами
тети:
ОЛЕНА ДУБОВА
МИХАЙЛИНА БІГУН
кузини з родинами:
МАРТА КОВЧ
АНДРІЙ І ЯРКО БІГУНИ
ХРИСТЯ ҐРОСС
СТЕФАН й ІВАН ФЕДОРКО
ГАНКА МЕК КАВІШ

•

Замість квітів на свіжу могилу, просимо складати пожертви на Патріярший Фонд.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ рішуче заперечив поголоски, що Доналд Рамсфелд, спеціяльний амбасадор ЗСА для Близького Сходу, скоро зрезигнує зі свого посту. Поінформовані особи у Вашінгтоні заявили, що Рамсфелд відбуде ще одну, останню поїздку на Близький Схід, а потім складе свою резиґнацію на руки президента Роналда Регена. Речники Департаменту заявили, що ці „поінформовані особи" дуже зле поінформовані в цій справі і їхні інформації базовані радше на здогадах, а не на фактах.

Українське...

Закінчення зі ст. 2.

мови не може бути української науки („Свобода" 29-го грудня 1983).

...„Рік 1984 повинен бути роком української мови і українського шкільництва, роком боротьби проти російщення. Повинен відбутися конґрес українських мовознавців..." (Доповідь професора М. Степаненка п. н. „Русифікація України" виголошена на другій пленарній сесії СКВУ 1983 в Торонто. Народна Воля", 22-го грудня 1983)

Але є ще одна причина, задля якої рекомендуємо маніфестацію нашого шкільництва. Звісно, що люди чи група людей, які вклали в якусь акцію свою працю, потребують звітности і визнання перед ширшою громадою. Такою формою визнання був би власне здвиг шкільної молоді всіх наших шкіл. Одночасно він був би заохотою для всіх тих тихих рідношкільних учителів і інших працівників для дальшої праці. Та й рідношкільна молодь побачила б себе у масі, відчула б гордість із-за вдалих виступів перед великою громадою, а особливо ці всі діти — „суботники", які хочуть чи не хочуть, таки ходять по суботах до школи із-за бажання їхніх батьків, — власне тоді, коли багато їхніх товаришів мають час на дозвілля.

І вкінці, саме у час, коли в Україні проходить наступ на українську мову, маніфестація цих двох відтинків нашого життя може бути гідною відповіддю, що українська діяспора вже у наступних поколіннях після еміґрації жива і стоїть на сторожі української культури і духовости.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Політична...

Закінчення зі ст. 2.

же стати економічною катастрофою.

Тому можна дати першу відповідь на питання рентабільности совєтської каральної системи в цілості — терор обов'язкова умова існування совєтської економіки. Одначе, це не повна відповідь.

Совєтські концентраційні табори — це нова продукуюча сила, що її передбачив Маркс, — колонії капіталістичних країн.

Для прикладу візьмемо продукцію золота рабським трудом у СССР. Колима — це совєтський Клондайк. Совєтський Союз не скористав з приватної ініціятиви, як це робили американці, ані не вклав у експлуатацію золота великих коштів. Натомість совєти нагнали туди в'язнів і так почалася невільницька праця. І хоч людський організм нищиться в багато разів хутчіш машини, але кожного невільника легко можна замінити новим в'язнем.

В'язні в СССР добувають нафту, уран, будують великі підприємства, копають канали, Біломорсько-Балтійський, Волго-Донський, залізниці, шляхи в пустелях і районах вічної мерзлоти. Там працюють совєтські раби, та наївні еміґранти, які повернулися „на Родіну", яка їх чекає. Там караються політичні в'язні: власівці, литовці і бандерівці — обов'язкові, українські буржуазні націоналісти". Як бачимо резервуар рабської праці великий.

Маркс і Енґельс давно сказали, що зробити державу власником продукційних сил — це ще не все, це не рішення конфлікту між соціялістичною продукцією і приватною. Енґельс також сказав, що з точки погляду концентрації капіталу держава „ідеальний колективний капіталіст". Тому маємо такий висновок про досягнення СССР: 1) використання терору як засобу продукційних відносин; 2) винахід таборів як сучасної продукційної сили; 3) першенство тяжкої індустрії над усім, чого „стихійно" потребує населення; 4) рішення ЦК — єдиний критерій різниці поміж „соціялістичним" і капіталістичним".

Голодний...

Закінчення зі ст. 3.

пише наша українська енциклопедія, від 4 до 5 мільйонів. Сьогодні тяжко збагнути здоровим глуздом події з-перед 50-ти років. Вони переходять всі межі реальности, для вияснення яких взагалі немає людських слів. Ми не можемо тільки „відзначувати--, ми мусимо на весь світ кричати: — під суд Росію за народовбивчий голод в Україні! І рішуче діяти, - поставила вимогу Бризгун-Соколик. Чехи вміли зробити з Лідіців, одного зліквідованого села, світову проблему. Поляки поставили в багатьох місцях і містах пам'ятники, обеліски, які пригадують вимордованих в Катині 14,000 старшин. Жиди не знімають своєї справи зі світової сцени... Як багато світ знає про мільйони наших жертв і про інші злочини? На нас тяжить моральний обов'язок, щоб світ знав про всі злочини ... Москва була і є здібна на все... — закінчила о. Бризгун-Скоколик.

Присутні ухвалили протестні резолюції, адресовані до президента Р. Реґена, до сенаторів і конґресменів стейту Іллиной.

Іра Мінська

В Ню Йорку...

Закінчення зі ст. 1.

загальної квоти — здобуття 4,000 членів. В ювілейному році союзових видань УНС здобув 2,145 нових членів, забезпечених на суму 5,053,000 дол. В січні ц.р. придбано 190 членів на імпонуючу суму 1,030,000 долярів. Округа Ню Йорку в цьому місяці здобула тільки 13 членів. Голова подякував за віддану працю усім організаторам і відмітив зокрема дуже успішну і віддану працю колишніх секретарів д-ра Василя Палідвора і св. п. д-ра Олександра Саноцького, згадав про Ювілейний рік і організаційні в ньому зобов'язання.

В. Цюпа, касир, поінформував, що в касі Округи знаходиться 537.79 долярів. Не всі відділи вплачують свої вкладки до каси Округи. Голова Контрольної комісії Р. Крупка звернув увагу, що Округа не відбула ані одного засідання і що загальна діяльність управи послабилась. Деякі члени, (Е. Мілянич), не конче погоджувались з оцінкою голови, бо всеж таки якась діяльність була. Зеновія Зарицька, секретарка 327-го Відділу, звертала увагу на брак проспектів, хоч на її думку це час переходовий із цією справою треба почекати.

Після уділення абсолюторії обрано нову Управу Округи у складі: М. Хоманчук — голова, М. Юзенів, М. Кульчицька — заступники голови, О. Гентіш — секретар, В. Цюпа — касир, І. Хома і І. Пригода — організаційні референти, ред. Володимир Левенець і М. Душник — референти преси, С. Чума і С. Рудик — імпрезові референти, Григорій Полчій і Мирон Заліпський — вільні члени; Контрольна комісія: Р. Крупка — голова, Е. Мілянич і Іван Яремчук — члени.

Головний предсідник д-р І. Флис, якого привітав голова президії мґр І. Винник, подякував усім тим особам, які причинились до росту УНСоюзу в 1983 і на початку 1984 року, з турботою висловився про тих, які „сплять на лаврах" і не дали ані одного члена. Вважає, що такий стан не можна толерувати довго, бо одного чи двох членів в році все можна зорганізувати. Користаючи з присутности на Зборах, д-р І. Флис поінформував членів про: фінансові справи УНС, функціональність Корпорації Української Будівлі, Союзівку, видавництво „Свобода", 90-річчя УНС, святкування у Шамокіні, Па., місті народження цієї установи, про що була широка інформація у „Свободі" і „Українському Тижневику", про запланований концерт в Карнеґі Голл 1-го квітня ц.р. на прославу 90-річчя УНС, стипендії для студентів з нагоди річчих нарад УНС на Союзівці і про назначення нового управителя цієї оселі.

Після короткого звіту М. Душник про нові поліси і дитячі табори на Союзівці, вив'язалась ширша дискусія над інформаціями представників Головного Уряду, у якій було порушено чимало важливих і менш важливих справ. В дискусії забирали слово: Е. Мілянич д-р Аскольд Лозинський, Василь Лавро, Андрій Малан, інж. М. Шпонтак, мґр І. Винник, М. Хоманчук та інші члени. Дехто з дискутантів домагався, щоб „Свобода" поміщувала усі матеріяли надіслані з громад і не клясифікувала українців на ліпших і гірших і від приналежности до одної чи іншої групи. Д-р А. Лозинський запитував чи УНС „продав" адресар УАКРаді для збірки фондів.

Усім дискутантам вичерпно відповідав головний предсідник кажучи, що ніхто нікому жадних адресарів не продавав, бо адресарем в минулому користувалася Централя УККА, ЗУАДК, Церкви і ніхто з цього приводу не квестіонував цієї справи. Висилка листів не коштувала УНС ані сотика.

У висліді цієї, місцями пожвавленої дискусії д-р А. Лозинський вніс на письмі побажання, яке мґр І. Винник, після ширшої дискусії і злагіднення її змісту, поставив під голосування. Це побажання прийнято більшістю голосів. Воно звучить так: „Річні збори Округи Відділів УНС в Ню Йорку звертаються до Екзекутивного Комітету і Головного Уряду УНС не вмішуватися у внутрішні спори в українській спільноті, а радше змагати загоїти рани та допомогти у полагодженні спорів, які існують між українцями в ЗСА з метою поновного встановлення одної централі українців в Америці".

На закінчення зборів коротко говорив ще новообраний голова Округи М. Хоманчук, закликав членів, а головно серкетарів та організаторів до пожвавленої праці і обіцяв, що Округа застановиться над відзначенням 90-річчя УНС осінню цього року.

Після цього голова президії І. Винник формально закрив збори, а потім відбулась ще перекуска, під час якої присутні мали нагоду порозмовляти про актуальні справи в УНС і у громаді.

ПАСТОР В. БОРОВСЬКИЙ ПРОСИТЬ СПРОСТУВАТИ

В „Свободі" з 10-го лютого ц.р., в статті „Щоб було одно стадо", в якій описується перебіг Симпозіюму Українського Світового Об'єднання за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в Торонто під час ІУ Конґресу СКВУ, сказано, що на цьому Симпозіюмі „від українських протестантів промовляв голова Українського Баптистського Об'єднання пастор В. Боровський". Пастор В. Боровський просить Редакцію „Свободи" уточнити це повідомлення, а власне, що він був радий принагідно бути на тому Симпозіюмі і що він взагалі вітає ідею екуменічних зустрічей українських християн різних віроісповідань, але на цьому Симпозіюмі він промовляв тільки від себе особисто, а при тому зазначує, що він є пастором Української Євангельсько-Реформованої Церкви та екзекутивним секретарем Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці. — Ред.

ПОМИЛКА В ПОПРАВЦІ

У справленні помилки в статті Марти Тарнавської „Перевиданий 'Перший Вінок' " („Свобода", ч. 30-те з 16-го лютого) вкрався „друкарський чортик". Це речення треба читати: „Старосвітська тематика, стародавня мова, незвичний для сьогоднішнього читача правопис..." — Ред.